

עבירות סחר באיברים - סוגים ועונשים

סחר באיברים זו עבירה פלילית המעוגנת בשני חוקים נפרדים. סחר בבני אדם לשם נטילת איברים המעוגנת בחוק העונשין, עבירה נדירה בישראל וסחר באיברים המעוגן בחוק השתלת איברים, עבירה שהתבצעה כבר בישראל. על אף מצוקתם של הנזקקים להשתלה, החוק אוסר על סחר באיברים תמורת תשלום ומסדיר את כל הקשור לתרומת איברים הן מהחי והן מהמת. עו"ד אסף דזק מסביר על העבירות הפליליות השונות הקשורות לסחר באיברים, מהם סעיפי חוק השתלות איברים הקשורים לסחר באיברים ומפרט דוגמאות לפרשות שהחשודים בהם עברו עבירות פליליות בנושא סחר באיברים.

עבירות פליליות של סחר באיברים

החוק בישראל מבחין בין שתי עבירות פליליות הקשורות לסחר באיברים:

□ סחר בבני אדם לשם נטילת איברים - עבירת הסחר בבני-אדם למטרת נטילת איברים מן הגוף מעוגנת בחוק העונשין בסעיף 377א(א)(1), המגן על ערך כבוד האדם וחירותו. בניגוד לסחר באיברים שיפורט להלן, עבירת סחר בבני אדם למטרת נטילת איברים מן הגוף מתייחסת למצבים שבהן עבריינים סוחרים בגופו של אדם ומתייחסים אליו רק כאל עטיפה הכוללת את האיבר המבוקש. בישראל לא התפרסמו מקרים המבססים עבירת סחר בבני אדם לשם נטילת איברים ורק הרשעה אחת ניתנה על כך, שהיא כנראה תקדימית גם במישור בין-לאומי.

העונש על הפרת סעיף זה עלול להיות 16 שנות מאסר.

□ סחר באיברים - מיועד לפקח על תרומות איברים מן החי, לטפל בתופעת תרומות איברים לא מפקחות ולמגר את התופעה של סחר לא ממוסד באיברים. האיסור על סחר באיברים מעוגן בחוק השתלת איברים תשס"ח-2008 שקובע כי אסור לקבל ולתת כל תמורה הקשורה להשתלת איבר, ואסור לתווך בסחר באיברים בין תורם ונתרם.

העונש בגין הפרת איסורים אלה עלול לעמוד על שלוש שנות מאסר או קנס.

חוק השתלת איברים

חוק השתלת איברים תשס"ח-2008 עוסק בכמה נושאים עיקריים:

□ מסדיר את כל הקשור לנטילת איברים מאדם חי ומאדם שמת לצורך השתלתם בגוף של אדם אחר. החוק מפרט את הליך הבקשה למתן תרומה ולקבלת התרומה ומפרט את זכויות התורם והנתרם כאחד.

□ פיצוי תורמים חיים - אדם שתרם אחד מאיבריו זכאי להוצאות בגין אובדן ימי עבודה, החזר נסיעות, חופשת החלמה, טיפולים פסיכולוגיים והטבות נוספות שמטרתן מניעה של התדרדרות מצבו עקב תרומתו.

□ הסדרת מעמדו של המרכז הלאומי להשתלות, בהשגחת משרד הבריאות.

□ הסדרת סדר הקדימות להקצאת איברים, לאנשים החתומים על כרטיס אדי ולבני משפחתם הקרובים.

□ קובע את האיסור בסחר באיברים ומתן תמורה בעבור איבר שהושתל בגופו של אדם אחר. העובר על איסור זה מבצע עבירה פלילית.

סעיפי סחר באיברים בחוק השתלת איברים

סעיף 3 לחוק השתלת איברים קובע כך:

לא יקבל אדם תמורה בעבור איבר שניטל מגופו או מגופו של אדם אחר, או המיועד לנטילה כאמור, והכל בין שהנטילה נעשית בחייו של אדם ובין שהיא נעשית לאחר מותו.

לא ייתן אדם תמורה בעבור איבר שהושטל בגופו או בגופו של אדם אחר, או המיועד להשתלה כאמור.

סעיף 4 לחוק אוסר על תיווך בין תורם לנתרם אם הובטחה תמורה שנתינתה אסורה לפי הוראת סעיף.

סעיף 5 לחוק, אשר כותרתו "סייגים לאיסורים", מפרט את התנאים אשר בהתקיימם מותרת השתלת איבר בחוץ לארץ. אין בהוראות פרק זה כדי לאסור השתלת איבר שנעשית מחוץ לישראל, לרבות לענין השתתפות גוף בישראל במימון השתלת איברים שנעשית במדינת חוץ, בהתקיים כל אלה:

נטילת האיבר והשתלת האיבר נעשות על פי הדין באותה מדינה.

מתקיימות הוראות חוק זה לענין איסור בסחר באיברים.

סעיף 36 לחוק קובע סנקציה פלילית של עד 3 שנות מאסר וקנס:

למי שמקבל או נותן תמורה בעבור איבר.

על מתווך או מבצע נטילת איבר והשתלה אסורה.

יצוין כי המחוקק פוטר מסנקציה פלילית את התורם, הנתרם וקרובו מדרגה ראשונה, מתוך הבנה כי מצוקתם האפילה על קבלת ההחלטות המוסרית שלהם. המחוקק מתחשב באימת המוות השוררת על הנתרם ובני משפחתו, על הזדקקותם לאיבר להשתלה ורצונם העז להציל את חייו.

דוגמאות לעבירות פליליות של סחר באיברים בישראל

בישראל יש מצוקה אמיתית של איברים להשתלה. הרופאים עומדים חסרי אונים מול מותם של אנשים שניתן היה להציל את חייהם, לו היו יותר איברים זמינים להשתלה. עם זאת, גם לאור נסיבות אלה קבע החוק נורמות שיש לקיים, אף אם המטרה היא הצלת חיי אדם. במקרים שונים נעצרו והועמדו לדין אנשים שונים, כולל רופאים, בעבירות חמורות של סחר באיברים. [להלן כמה דוגמאות:](#)

בשנת 2017 הוגש כתב אישום על ידי פרקליטות מחוז מרכז כנגד ארבעה חברי רשת סחר באיברים וקידום השתלות לא חוקיות. הארבעה, ביניהם רופא, כרתו כליות מישראלים תמורת תשלום לניתוחים שהתבצעו בטורקיה. ככל הנראה החשודים נהגו לשלם "לתורמי האיברים" והציגו לבתי החולים בטורקיה מסמכים, כאילו מדובר בתורמים בני משפחה. יוחסו להם עבירות של סחר באיברים, עושיק, איומים, שימוש במסמך מזויף ועוד.

בשנת 2017 נעצרו עובדים מעמותת "מתנת חיים" בחשד לעבירות על חוק סחר באיברים. החקירה שהתנהלה באופן סמוי עד לאחרונה, עלתה על כך שהעמותה קיבלה תרומות כספיות מאנשים הממתינים לתרומה, מה שאסור לחלוטין לפי סעיף 4 לחוק השתלת איברים. העמותה עוסקת באיתור של תורמי כליה אלטרואיסטיים, קרי אנשים שמעוניינים לתרום כליה לחולים שאינם מכירים. מעל 400 איש כבר ניצלו בזכות פעילותה, אולם החקירה מעלה חשד כי אלה שקיבלו כליות שילמו לעמותה "תרומות" כדי לקדם את שמם בתור להקצאת הכליה.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות סחר באיברים?

תחום השתלות איברים הוא תחום רגיש לכל הצדדים העוסקים בדבר. על אף רגישות הנושא, החוק מגדיר במפורש את הדרך שבה ניתן לתרום איברים מהחי ומהמת ומי זכאי לקבלם. במידה זומנת [לחקירה](#) [במשטרה](#) או שהוגש נגדך [כתב אישום](#) בעבירות סחר באיברים, עליך להיעזר [בעורך דין פלילי מיומן](#) הבקיא

18/07/2018
077-5006206
052-6885006

עבירות סחר באיברים - סוגים ועונשים - עורך דין פלילי אסף דזק

ברזי החקיקה והפסיקה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. יש לבדוק בזהירות את עבודת המשטרה, לבדוק את טיב הראיות נגדך ולוודא היטב מהו סעיף העבירה שבו אתה מואשם ומה משמעותו. כדאי לדעת ששינוי סעיף יכול להיות קריטי למהלך המשפט ולתוצאות המתקבלות בו. הזכות לקבל ייעוץ משפטי ניתנת בכל שלב של ההליך הפלילי וכדאי לנצל החל מהשלב הראשון - [החקירה](#) [במשטרה](#). בשלב זה יש כללים ברורים של 'עשה ואל תעשה', משום שאף שגיאה קלה מצד העצור עלולה להיות בעלת השלכות רציניות להמשך ההליך.

[המשפט הפלילי](#) הוא ענף משפטי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, לכן היועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות סחר באיברים מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה זומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות נשק, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}